

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

طارق ارسلائی

چهار شنبه ۳۰ مارچ ۲۰۲۲

آیا تحصیل دوشیزگان افغان قربانی اختلافات ذات البینی طالبان گردید؟

تا کنون پاسخ قانع کننده به این پرسش که چه چیزی مقامات طالبان را واداشت تا خلاف وعده های مکرر دفعتاً در صبح آغاز سال تعلیمی تصمیم بر مسدود ساختن دروازه های مکاتب دخترانه بگیرند، داده نشده است. اگر قرار بود که طالبان مانع بازگشائی دروازه های مکاتب دخترانه شوند، میتوانستند که این تصمیم خود را یک هفته قبل و یا هم حتی یکروز قبل به منصفه اجرا در آورند؛ اما همچو اقدامی دفعتاً و در زمانی که دوشیزگان تا پشت دروازه های مکاتب رسیده بودند (و یا هم داخل صنف ها گردیده بودند) بسیار سوال برانگیز است؛ آنهم در حالیکه یکماه قبل دروازه های پوهنتون که محیط مختلط تر از مکاتب است، بروی دختران باز گردید. اگر اتفاقات چند روز قبل از تصمیم مسدود شدن مکاتب دخترانه را کنار هم بگذاریم، شاید به سوالی که در آغاز مطرح گردید پاسخی دریابیم:

- ویدیویی در میدیا نشر گردید که طالبان را در حال دستگیری شخصی که خود را برادر مولوی علم گل حقانی (رئیس ریاست پاسپورت) معرفی میکند، نشان میدهد. در این ویدیو ظاهراً چند مرد و زن در یکی از هوتلهای شهر کابل محفل پایکوبی و میخواره گی را براه انداخته اند. ماشین تبلیغاتی طالبان دستگیری این شخص را از حد معمول بزرگتر جلوه دادند و حتی ملا برادر که کمتر سخن بر زبان می آورد، نیز اظهار داشت که: "به مجرم اشد جزا داده خواهد شد." در پی نشر این ویدیو مولوی علم گل حقانی نیز از وظیفه سبکدوش گردید. مبلغین طالبان در ظاهر چنین نشان میدادند که برعکس حکومت خلف، قانون بر همه یکسان تطبیق میگردد حتی اگر متخلف وابسته به گروه خودشان هم باشد. اما سر و صدای بیش از حدی که از این قضیه ایجاد گردید حدسیاتی را تقویت بخشید که این مسأله شاید هم در اصل خود بیشتر سیاسی بوده باشد تا جرمی؛ خاصتاً با در نظر داشت این مطلب که "متخلفین" متعلق به گروه حقانی و "مبلغین" مربوط به شورای کویته بودند.

- تقریباً همزمان با قضیه برادر علم گل حقانی، شخص ماجراجویی به اسم "حمید خراسانی" که آمر امنیت ولایت پنجشیر بود، در ضمن مصاحبه هایی والی ولایت را متهم به فساد نموده خواستار برطرفی موصوف گردید. "حمید خراسانی" که در دوران حکومت گذشته نیز گاهگاهی با براه انداختن سرو صدا توجه را بخود جلب میکرد، با رویکار آمدن "امارت" دفعته دستار سیاه به سر و از گریبان گروه حقانی سر بدر آورد و از طریق همین ارتباطات به آمریت امنیت ولایت پنجشیر مقرر گردید. "حمید خراسانی" حتی ویدیویی را بزبان پشتو بنشر سپرد و در آن مستقیماً از "امیرالمونین طالبان" تقاضای برطرفی والی ولایت را نمود. در پی بالاگرفتن جنجالهای والی و آمر امنیت ولایت، آوازه هایی از برطرفی "حمید خراسانی" پخش گردید. با آنکه موصوف در آخرین ویدیویی که بنشر سپرد با اطمینان و قاطعیت اظهار نمود که کسی صلاحیت عزل وی را ندارد و وی ("حمید خراسانی") تنها از "خلیفه سراج الدین حقانی" متابعت مینماید، اما ستاره اقبال موصوف افول نمود و از کار برکنار گردید. بازهم حساسیت مسأله در اینکه رقیب "حمید خراسانی" در این ماجرا (والی ولایت) از افراد نزدیک به ملا برادر از اعضای شورای کویته میباشد.

- درست در همین ایام مقامات طالبان اعلان نمودند که برای نخستین بار از آغاز بقدرت رسیدن، مجلس بزرگی بحضور امیرالمونین، ملا هبت الله، در قندهار برگزار و جلسه شورای وزیران طالبان در عقب درهای بسته و در تحت ریاست امیرالمونین دائر میگردد. قرار اظهارات مقامات طالبان، در این جلسه تصامیم بسیار مهم اتخاذ خواهد گردید. ولی در عین زمان بعضی منابع انعقاد این جلسه را ناشی از افزایش اختلافات درون گروهی طالبان میدانستند. حدسیاتی موجود بود که در جلسه قندهار تغییراتی نیز در شورای وزیران طالبان رونما خواهد گردید که بیشتر این تغییرات متوجه محدود نمودن صلاحیتهای "شبکه حقانی" خواهد بود.

گروه طالبان سخت پابند به "راز داری" و "پنهان کاری" درون گروهی میباشد که تاجایی نیز در این کار موفق بوده اند. اسرار و معاملات داخلی گروه طالبان خیلی اندک به بیرون سرایت نموده است. طالبان توانستند تا چندین سال مرگ رهبر خود، ملا عمر، را مخفی نگهدارند و حتی بر شبهات مرگ امیرالمونین فعلی خود، ملا هبت الله، نیز سرپوش گذاشته اند. با آنکه مقامات طالبان بصورت رسمی موجودیت هر نوع اختلاف درون گروهی را تکذیب نموده اند، ولی از دیر زمانی حدس و گمان های از اختلافات شدید میان "شورای کویته" و "شبکه حقانی" موجود بوده است*. مقامات غربی و حکومت قبلی افغانستان از "شبکه حقانی" منحیث یک گروه خشن "افراطی" با روابط

نزدیک به "آی اس آی" یاد مینمودند که مسئولیت بیشترین حملات خونبار را در پایتخت بعهدہ داشتند؛ برعکس از "شورای کویته" یک تصویر "معتدلتر" ارائه گردیده است. بدرستی واضح نیست که تقسیم قدرت میان گروه طالبان به کدام معیار صورت گرفته باشد، ولی با در نظر داشت اینکه "شورای کویته" سرپرستی دفتر قطر و مسئولیت مذاکرات با امریکائیان را عهده دار بودند و بالمقابل "شبکه حقانی" ماشین جنگی طالبان (بشمول ۱۰۵۰ انتحاری طالبان) را به پیش میبردند، پس میتوان نتیجه گرفت که مسائل مربوط به سیاست خارجی به عهده "شورای کویته" و مسئولیت امنیت داخلی به "شبکه حقانی" واگذار شده است. این حدس از آنجهت نیز تقویت میگردد که "ملا متقی" عهده دار وزارت خارجه و "سراج الدین حقانی" بحیث سرپرست وزارت داخله امارت طالبان گماشته شده اند. "شورای کویته" که خود را وارث بالاستحقاق "امارت قبلی" میداند، خواستار سهم و اختیارات بیشتر در "امارت فعلی" میباشد. اما "شبکه حقانی" تصرف بدون خونریزی کابل و برقراری نظم و امنیت را منحصبت بزرگترین دستاورد خود به رُخ همگان میکشد؛ در مقابل تلاشها و رفت و آمدهای مکرر "ملا متقی" در این هفت ماه همچنان ناکام مانده است و احتمالاً عدم حضور موصوف در جلسه قندهار نیز ناشی از عدم رضایت رهبران طالبان از فعالیت‌های سیاسی وی بوده باشد. ناکامی فعالیت‌های گروه "معتدلتر" که امارت را حق مسلم خود میداند و برعکس موفقیت گروه "افراطی" که حمایت "آی اس آی" را نیز باخود دارد، معادله قدرت را در "امارت طالبان" مغلقتر میسازد.

اگر به جواب پرسشی که در آغاز مطرح گردید برگردیم، احتمالات ذیل را میتوان در نظر گرفت:

- با مسدود نگهداشتن مکاتب دختران "شبکه حقانی" میخواهد تا "شورای کویته" را جهت کسب امتیازات بیشتر تحت فشار قرار دهد.

- با مسدود نگهداشتن مکاتب دختران "شورای کویته" میخواهد تا "شبکه حقانی" بیشتر تجرید شود تا در صورت یک رویارویی احتمالی نظامی در آینده دست بالاتر و موقعیت بهتر داشته باشد.

بدرستی روشن نیست که اختلافات داخلی طالبان تا چه حد در اتخاذ تصمیم اخیر شان نقش داشته بوده باشد، اما متأسفانه در کشور ما اکثراً مسائل مهم حیاتی قربانی رقابتها، کشمکش‌ها، و زدوبند های سیاسی میگردند و بعید نیست که بازگشائی مکاتب دختران نیز قربانی همچو اختلافات گردیده باشد؛ که در آنصورت مشکل بوجود آمده در پی یک "جورآمد سیاسی" حل خواهد شد نه "فتوای شرعی".

طارق ارسلانی - ایالت ورجینیا، امریکا

* در این اواخر نشانه هایی از موجودیت گروه سوم در میان طالبان به رهبری ملا یعقوب فرزندان ملا عمر و وزیر دفاع طالبان بنظر میخورد. ملا یعقوب از نفوذ و اعتبار زیاد میان طالبان برخوردار است اما تا هنوز موقف موصوف در رقابت میان "شورای کویته" و "شبکه حقانی" روشن نیست.

استقلال خپلواکی: نویسنده چیره دست و محقق محترم، آقای ارسلائی، بر قلم و تحقیق عالی تان که روشنی زیادی بر اوضاع و احوال مغلق اولیای امور طالبی انداخته و گره هایی از حدسیات مردم ما را گشوده اید، برکت. شما نه تنها نکات نهایت آموزنده و حساس و حتی قابل باوری را در روش اداره طالبان محتاطانه بیان نموده اید، بلکه در زمینه راه و روش و معتقدات متفاوت گروه های آنها با وابستگی بنیادی شان، هم تا حد زیادی معلومات ارائه داشته اید.

ممنون از همکاری بی شایبه تان با سایت ملی استقلال خپلواکی. به آرزوی سلامتی و موفقیت های بیشتر.